EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 12. 2019
COM(2019) 625 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní a vplyve ustanovení o dobrovoľnom označovaí podľa nariadenia (ES) č. 1760/2000 v znení zmien nariadenia (EÚ) č. 653/2014

1. ÚVOD

Komisia má podľa článku 23a nariadenia (ES) č. 1760/2000[1] povinnosť predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní a vplyve ustanovení týkajúcich sa dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa vrátane možnosti ich preskúmania.

Nariadenie (ES) č. 1760/2000 bolo prijaté v reakcii na krízu bovinnej spongiformnej encefalitídy (BSE) s cieľom zlepšiť transparentnosť a posilniť dôveru spotrebiteľov v kvalitu hovädzieho mäsa.

Daným nariadením sa stanovili prísne pravidlá, ktoré sa týkajú schvaľovania a používania dobrovoľných informácií a ktoré boli odôvodnené výraznou stratou dôvery spotrebiteľov a následnými vážnymi narušeniami trhu.

Nariadením (EÚ) č. 653/2014[2] sa nariadenie (ES) č. 1760/2000 zmenilo a výrazne sa zjednodušili ustanovenia o dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa s hlavným cieľom znížiť administratívne zaťaženie prevádzkovateľov a príslušných orgánov a zároveň znížiť náklady, ktoré znášajú prevádzkovatelia v dôsledku poskytovania takýchto dobrovoľných informácií.

V dôsledku tejto zmeny pravidiel sa už nevyžaduje povolenie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa. Takéto dobrovoľné informácie musia byť v súlade s horizontálnymi právnymi predpismi o označovaní, a to najmä s nariadením (EÚ) č. 1169/2011[3] o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

Cieľmi tejto správy podľa článku 23a nariadenia (ES) č. 1760/2000 sú:

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 zo 17. júla 2000, ktorým sa zriaďuje systém identifikácie a registrácie hovädzieho dobytka, o označovaní hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 820/97, Ú. v. ES L 204, 11.8.2000, s. 1.

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 653/2014 z 15. mája 2014, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1760/2000, pokiaľ ide o elektronickú identifikáciu hovädzieho dobytka a označovanie hovädzieho mäsa (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 33).

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004, Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18.

- posúdiť vykonávanie a vplyv súčasných právnych predpisov EÚ o dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa v dodávateľskom reťazci, najmä s ohľadom na názory, ktoré vyjadrili príslušné orgány, výrobcovia, spracovatelia a spotrebitelia,

- preskúmať možnosť prehodnotenia ustanovení o dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa.

2. KONTEXT A PRÁVNY RÁMEC

Nariadenie Rady (ES) č. 1760/2000 bolo prijaté v súvislosti so stratou dôvery spotrebiteľov po výskyte BSE. Zrušilo a nahradilo sa ním nariadenie Rady (ES) č. 820/97[4], ktoré bolo prijaté v reakcii na vážne narušenia trhu spôsobené krízou BSE. Nariadením (ES) č. 820/97 sa zaviedla zásada individuálnej vysledovateľnosti dobytka a označovania pôvodu hovädzieho mäsa.

Nariadením (ES) č. 1760/2000 sa stanovili tieto prvky:

1. posilnil sa systém identifikácie a registrácie hovädzieho dobytka (články 1 až 10),

2. zaviedol sa povinný systém označovania hovädzieho mäsa, podľa ktorého prevádzkovatelia obchodujúci s hovädzím mäsom musia na štítku vyznačiť informácie týkajúce sa pôvodu, obzvlášť to, kde sa zvieratá, z ktorých sa hovädzie mäso získalo, narodili, boli vykrmované a zabité (články 11 až 15),

3. zaviedol sa dobrovoľný systém označovania, ktorý prevádzkovateľom umožňuje poskytovať doplňujúce informácie spotrebiteľom (články 16 až 18).

Ustanovenia uvedené v treťom bode (systém dobrovoľného označovania) boli v roku 2014 zmenené nariadením (EÚ) č. 653/2014, čím sa odstránila požiadavka, že dobrovoľné označovanie hovädzieho mäsa museli povoliť príslušné orgány, ako aj povinnosť kontrol prevádzkovateľov, ktoré vykonával nezávislý orgán uznaný príslušným orgánom.

Dobrovoľné označovanie hovädzieho mäsa zvyčajne zahŕňa informácie o plemene a kategórii zvierat, oblasti výroby, kŕmení a o systémoch výroby.

Nariadením (EÚ) č. 653/2014 sa zmenilo nariadenie (ES) č. 1760/2000 takto:

[4] Council Regulation (EC) No 820/97 of 21 April 1997 establishing a system for the identification and registration of bovine animals and regarding the labelling of beef and beef products [nariadenie Rady (ES) č. 820/97 z 21. apríla 1997, ktorým sa zriaďuje systém identifikácie a registrácie hovädzieho dobytka, a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa] Ú. v. ES L 117, 7.5.1997, s. 1.

- nový zavedený článok 15a, v ktorom sa vyžaduje najmä to, aby informácie boli objektívne, overiteľné príslušnými orgánmi a zrozumiteľné pre spotrebiteľov,
- článkom 15a sa navyše splnomocňuje Komisia, aby prijímala delegované akty týkajúce sa vymedzení a požiadaviek uplatniteľných na pojmy a kategórie, ktoré možno uviesť na štítkoch vopred zabaleného mäsa a zmrazeného hovädzieho a teľacieho mäsa,

- v znení zmien článku 22 sa okrem iného stanovuje, že ak prevádzkovateľ alebo organizácia označili hovädzie mäso bez toho, aby splnili povinnosti stanovené pre povinné alebo dobrovoľné označovanie, členské štáty podľa potreby a v súlade so zásadou proporcionality požiadajú o stiahnutie predmetného hovädzieho mäsa z trhu. Členské štáty môžu povoliť, aby sa takéto hovädzie mäso uviedlo na trh po náležitom označení v súlade s požiadavkami Únie pod podmienkou, že mäso spĺňa príslušné veterinárne a hygienické predpisy.

2.1. DOBROVOĽNÝ SYSTÉM OZNAČOVANIA PRED NADOBUDNUTÍM ÚČINNOSTI NARIADENIA (EÚ) Č. 653/2014

Pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 boli všeobecné pravidlá týkajúce sa povolenia a kontrol dobrovoľných informácií o hovädzom mäse stanovené v článkoch 16 a 17 (v súčasnosti zrušené) nariadenia (ES) č. 1760/2000.

Stručne:

- prevádzkovateľ bol povinný poslať špecifikáciu na schválenie príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom sa uskutočňovala výroba alebo predaj hovädzieho mäsa,

- v špecifikácii bolo potrebné opísať informácie, ktoré sa majú uviesť na štítku,

- prevádzkovateľ bol povinný zaviesť osobitný systém kontroly uplatniteľný vo všetkých fázach výroby vrátane kontrol vykonávaných nezávislým orgánom, ktorý uznal príslušný orgán a určil prevádzkovateľ, tieto nezávislé orgány museli spĺňať kritériá stanovené v európskej norme EN/45100,

- prevádzkovatelia, ktorí používali systém označovania, museli znášať náklady na kontroly, ktoré vykonával nezávislý orgán,

- príslušný orgán bol povinný preskúmať špecifikácie a opatrenia prijaté na zabezpečenie správnosti informácií uvádzaných na štítku,

- ak sa výroba a/alebo predaj hovädzieho mäsa uskutočňovali v dvoch alebo viacerých členských štátoch, príslušné orgány dotknutých členských štátov boli

povinné preskúmať a schváliť špecifikácie týkajúce sa operácií na ich príslušných územiach,

- akúkoľvek špecifikáciu schválenú členským štátom bolo potrebné oznámiť ostatným členským štátom prostredníctvom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

- v prípade, že sa výroba hovädzieho mäsa uskutočňovala v tretej krajine, prevádzkovatelia mohli poskytnúť informácie v rámci dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa podľa nariadenia č. 1760/2000 (ES), ak dotknuté tretie krajiny vopred Komisii oznámili tieto náležitosti:

    - príslušný orgán, ktorý bol určený na udelenie schválenia,

    - postupy a kritériá, ktoré príslušný orgán dodržiaval pri skúmaní špecifikácie,

    - zoznam prevádzkovateľov a organizácií, ktorým bolo umožnené používať schválené špecifikácie,

- Komisia musela preskúmať oznámenia tretích krajín s cieľom vyhodnotiť rovnocennosť postupov a kritérií uplatňovaných v tretej krajine s normami stanovenými v nariadení (ES) č. 1760/2000,

- oznámenia tretích krajín sa museli zasielať členským štátom.

2.2. DOBROVOĽNÉ OZNAČOVANIE PO NADOBUDNUTÍ ÚČINNOSTI NARIADENIA (EÚ) Č. 653/2014

V článku 15a nariadenia (EÚ) č. 653/2014 sa stanovuje:

„*Informácie o potravinách, ktoré sa odlišujú od tých, ktoré sú ustanovené v článkoch 13, 14 a 15, pridané na štítky prevádzkovateľmi alebo organizáciami uvádzajúcimi hovädzie mäso na trh, musia byť objektívne, overiteľné príslušnými orgánmi a zrozumiteľné pre spotrebiteľov.*

Uvedené informácie musia byť v súlade s horizontálnymi právnymi predpismi o označovaní, a najmä s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011...“.

Týmto ustanovením boli pravidlá týkajúce sa dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa zosúladené podľa horizontálneho nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom[3] s pravidlami vzťahujúcimi sa na iné druhy mäsa a potraviny

vo všeobecnosti; prevádzkovatelia teraz môžu poskytovať dobrovoľné informácie na štítkoch na svoju vlastnú zodpovednosť, a to bez potreby predchádzajúceho súhlasu príslušných orgánov a bez kontrol vykonávaných tretími stranami.

V kapitole V nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa stanovujú všeobecné pravidlá o dobrovoľnom uvádzaní informácií o potravinách. V článku 36 ods. 2 nariadenia sa konkrétne stanovuje, že informácie poskytnuté na dobrovoľnom základe musia spĺňať tieto požiadavky:

a) neuvádzajú spotrebiteľa do omylu, ako je uvedené v článku 7 nariadenia („*Čestné informačné postupy*“), a to najmä:

- ak ide o vlastnosti potraviny a hlavne jej charakter, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu, spôsob výroby alebo produkcie,
- pripisovaním takých účinkov alebo vlastností potravine, aké nemá,
- poukazovaním na to, že potravina má osobitné vlastnosti, aj keď v skutočnosti majú takéto vlastnosti všetky podobné potraviny, najmä konkrétnym zdôrazňovaním prítomnosti alebo neprítomnosti určitých zložiek a/alebo živín,
- poukazovaním na prítomnosť konkrétnej potraviny alebo zložky na základe vzhľadu, opisu alebo zobrazení, hoci v skutočnosti prirodzene prítomná zložka v tejto potravine sa nahradila inou zložkou,

b) nie sú nejednoznačné ani mätúce pre spotrebiteľa a

c) podľa potreby sú založené na relevantných vedeckých údajoch.

Odkaz na článok 7 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 má osobitný význam. Keďže sa v ňom uvádza, že poskytnuté informácie nesmú byť zavádzajúce, najmä pokiaľ ide o vlastnosti potravín, miesto pôvodu a spôsob výroby alebo produkcie, zahŕňajú v podstate všetky informácie, ktoré sa predtým poskytovali v rámci dobrovoľného označovania podľa nariadenia (ES) č. 1760/2000. V tomto zmysle sú čestné informačné postupy zaručené odkazom na článok 7.

3. **METODIKA**

Správa vychádza z týchto informácií:

- z analýzy predchádzajúcich správ a hodnotení dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa,
- z konzultácií s členskými štátmi prostredníctvom osobitného dotazníka a dvojstranných kontaktov,

- z konzultácií so zainteresovanými stranami prostredníctvom osobitného dotazníka a dvojstranných kontaktov.

3.1. PREDCHÁDZAJÚCE SPRÁVY A HODNOTENIA

Na hodnotenie vykonávania systému dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa sa použili výsledky týchto štúdií a správ:

a) Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o vykonávaní hlavy II nariadenia (ES) č. 1760/2000[5];

b) Stanovisko Skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže k oblasti poľnohospodárstva[6];

c) Hodnotiaca štúdia pre Komisiu na tému „Hodnotenie pravidiel označovania hovädzieho mäsa v EÚ“[7].

3.2. KONZULTÁCIE S ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

S cieľom integrovať, aktualizovať a doplniť analýzu vykonanú v rámci predchádzajúcich hodnotení sa informácie získavali prostredníctvom osobitných dotazníkov adresovaných príslušným orgánom všetkých 28 členských štátov.

Dotazník bol predstavený na zasadnutí Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov, ktoré sa konalo 19. júla 2018, kde bol následne distribuovaný členským štátom.

Cieľom dotazníka bolo zhromaždiť informácie, stanoviská a hodnotenia od príslušných orgánov zodpovedných za vykonávanie systému.

Členské štáty boli vyzvané, aby:

- uviedli, či si po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 ponechali vnútroštátny systém oznamovania a kontroly dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa,

---

[5] COM(2004)316 final.

[6] Stanovisko Skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni k prioritnej oblasti poľnohospodárstva/poľnohospodárskym dotáciám z 5. marca 2009, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/action-programme-for-reducing-administrative-burdens-in-the-eu-final-report_dec2012_en.pdf.

[7] https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/evaluation/market-and-income-reports/2015/eu-beef-labelling-rules/fullrep_en.pdf.

- poskytli odhad trhového podielu hovädzieho mäsa dobrovoľne označovaného pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom,

- uviedli, ktoré hlavné informačné prvky sa poskytovali v rámci systému dobrovoľného označovania,

- uviedli počet vykonaných kontrol a mieru nesúladu pred nadobudnutím (2013 – 2014) účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom (po roku 2015),

- uviedli typy nesúladu zistené v súvislosti s dobrovoľným označovaním hovädzieho mäsa,

- uviedli ťažkosti, ktoré sa vyskytli pri vykonávaní dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014,

- posúdili hlavné vplyvy (pozitívne alebo negatívne) zjednodušenia zavedeného nariadením (EÚ) č. 653/2014,

- ohodnotili systém dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom na stupnici od 1 do 5 z týchto hľadísk: účinnosť systému, spoľahlivosť systému, zložitosť pre príslušné orgány, zložitosť pre výrobcov, administratívne zaťaženie príslušných orgánov pri vykonávaní a prevádzke systému, administratívne náklady pre výrobcov, schopnosť správne informovať spotrebiteľov.

Z 28 členských štátov 12 vyplnilo dotazník podrobne (BE-DK-DE-ES-FR-IT-AT-PT-SI-FI-SE-UK). Päť členských štátov uviedlo, že dobrovoľné označovanie hovädzieho mäsa pred rokom 2014 neuplatňovali (BG-HR-LV-LT-PL).

Zvyšných 11 členských štátov neodpovedalo alebo poslalo len sčasti vyplnený dotazník (CZ-EE-IE-EL-CY-LU-HU-MT-NL-RO-SK).

Diskusia s členskými štátmi o hlavných výsledkoch dotazníka sa uskutočnila na zasadnutí Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov 8. novembra 2018.

3.3. KONZULTÁCIE SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Podobne ako v prípade konzultácií s členskými štátmi, aj dotazník adresovaný zainteresovaným stranám slúžil na zhromaždenie informácií, stanovísk a hodnotení týkajúcich sa týchto aspektov:

- či sa predchádzajúce pravidlá dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa (t. j. udeľovanie povolenia od členských štátov, kontroly tretími stranami,

oznámenia atď.) v minulosti považovali za užitočné pri udržiavaní trhu po kríze BSE a pri poskytovaní správnych informácií spotrebiteľom,

- či existujú presvedčivé dôvody na odlišovanie hovädzieho mäsa od iných druhov mäsa a potravín, pokiaľ ide o poskytovanie dobrovoľných informácií spotrebiteľom,

- ako boli vnímané predchádzajúce pravidlá dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa a aké sú hlavné vplyvy (pozitívne alebo negatívne) nových pravidiel zavedených nariadením (EÚ) č. 653/2014,

- či spotrebitelia vedeli o odlišných pravidlách označovania hovädzieho mäsa pred nariadením (EÚ) č. 653/2014 v porovnaní s inými potravinami,

- akékoľvek ťažkosti, s ktorými sa zainteresované strany (v danom štádiu trhu) stretli pri prispôsobovaní sa novým pravidlám, ktoré sa zaviedli nariadením (EÚ) č. 653/2014, a či nové pravidlá dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa mali (pozitívny alebo negatívny) vplyv na marketingové stratégie zainteresovaných strán,

- ohodnotili systém dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom na stupnici od 1 do 5 z týchto hľadísk: účinnosť systému, spoľahlivosť systému, zložitosť pre príslušné orgány, zložitosť pre výrobcov, administratívne zaťaženie príslušných orgánov pri vykonávaní a prevádzke systému, administratívne náklady pre výrobcov, schopnosť správne informovať spotrebiteľov.

Do konca novembra 2018 poslalo odpoveď týchto sedem združení: European Livestock and meat trade unions (UECBV), Federación Empresarial de Carnes e Industrias Cárnicas (FECIC), British Meat Processor Association (BMPA), CULTURE VIANDE, EUROCOMMERCE (3 odpovede od rôznych združených organizácií).

4. VÝSLEDKY ANALÝZY A KONZULTÁCIÍ

4.1. ANALÝZA PREDCHÁDZAJÚCICH SPRÁV A HODNOTENÍ

Prvé hodnotenie pravidiel dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa uskutočnila Európska komisia v roku 2004 vo svojej „Správe o vykonávaní hlavy II nariadenia (ES) č. 1760/2000“.

V tejto správe Komisia uviedla, že:

- systém dobrovoľného označovania používali najmä prevádzkovatelia pri obchodovaní medzi podnikmi,

- obchodní partneri uzavreli zmluvné dohody na zabezpečenie prenosu informácií o konkrétnom výrobku,

- príslušné orgány vnímali úlohu systémov dobrovoľného označovania odlišným spôsobom, čo viedlo k odlišným kritériám pri schvaľovaní špecifikácií,

- tieto odlišné koncepcie viedli k tomu, že prípady vzájomného uznávania schválených špecifikácií boli zriedkavé, čo mohlo viesť k riziku narušenia obchodu v rámci EÚ, ako aj narušenia hospodárskej súťaže medzi prevádzkovateľmi, na ktorých sa pri schvaľovaní ich špecifikácií nevzťahovali rovnaké obmedzenia.

Druhé hodnotenie vykonala Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže, ktorá vznikla v roku 2007 s cieľom poskytovať Komisii poradenstvo pri vykonávaní akčného programu na zníženie administratívnej záťaže v Európskej únii.

Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni vo svojom stanovisku k poľnohospodárstvu/poľnohospodárskym dotáciám z 5. marca 2009 označila postup schvaľovania špecifikácií dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa a systém kontroly stanovené v nariadení (ES) č. 1760/2000 za zdroje administratívnej záťaže pre prevádzkovateľov a správy.

Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni preto odporučila Komisii, aby zrušila oznamovaciu povinnosť pri používaní doplňujúcich označení iných, než povinných na označovanie hovädzieho mäsa.

Podľa správy Skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni by to umožnilo zníženie administratívnej záťaže o 15 % (21 miliónov EUR z celkovo 139 miliónov EUR na označovanie hovädzieho mäsa), pokiaľ ide o identifikáciu hovädzieho dobytka, a to bez ohrozenia vysledovateľnosti, ktorú zaručujú povinné prvky označovania.

V roku 2014, niekoľko mesiacov po prijatí nariadenia (EÚ) č. 653/2014, sa pre Komisiu uskutočnilo tretie podrobné hodnotenie s názvom „Hodnotenie pravidiel označovania hovädzieho mäsa v EÚ“.

Hlavné výsledky z používania systému dobrovoľného označovania:

- objem hovädzieho mäsa, na ktoré sa vzťahujú systémy dobrovoľného označovania, predstavoval v priemere 23 % všetkého hovädzieho mäsa predaného na domácich trhoch šiestich členských štátov, ktoré sa zúčastnili na prípadovej štúdii (DE, FR, IT, ES, UK, IE),

- zainteresované strany mali rozdielne názory na dôsledky vykonávania nariadenia (EÚ) č. 653/2014, ktorým sa zjednodušili pravidlá dobrovoľného označovania: niektoré z nich tento zjednodušený postup ocenili; iné v ňom videli riziko zhoršenia celého systému a straty dôvery spotrebiteľov,

- spotrebitelia boli vo všeobecnosti schopní porozumieť označeniam uvádzaným v súlade s pravidlami dobrovoľného označovania. Niektorí opýtaní spotrebitelia sa však sťažovali, že štítky vytvorené v súlade s pravidlami dobrovoľného označovania boli často preplnené informáciami. To viedlo k paradoxu, že štítky na hovädzom mäse súčasne poskytovali príliš veľa informácií bez dostatočného vysvetlenia, čím sa stávali menej zrozumiteľnými,

- dobrovoľné označovanie sa vo všeobecnosti nepovažovalo za faktor, ktorý má zásadný vplyv na nákupné správanie, ako ho opísali spotrebitelia[8],

- väčšina zainteresovaných strán zdôraznila, že nariadením (EÚ) č. 653/2014 sa zosúladili pravidlá dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa so všeobecnými pravidlami označovania potravín,

- v niektorých prípadoch sa dobrovoľné označovanie používalo iba pri obchodovaní medzi podnikmi,

- niektorí maloobchodníci sa obávali, že zjednodušenie dobrovoľného označovania zavedené v roku 2014 by mohlo viesť k nárastu počtu štítkov s nízkou úrovňou záruky, že uvedené dobrovoľné informácie sú pre spotrebiteľov objektívne, overiteľné a zrozumiteľné, čo by mohlo poškodiť povesť tohto odvetvia. Iní to považovali za pozitívny vývoj: zjednodušenie postupov umožňuje hospodárskym subjektom rozvíjať nové spôsoby poskytovania doplňujúcich informácií podľa želaní spotrebiteľov.

4.2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ S ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

V čase konzultácií v roku 2018 na 12 členských štátov, ktoré vyplnili celý dotazník, pripadalo viac ako 72 % produkcie hovädzieho mäsa v EÚ. Výsledky možno teda považovať za významné a reprezentatívne, pokiaľ ide o situáciu v EÚ.

[8] K rovnakým záverom sa dospelo aj v **Štúdii spotrebiteľského trhu o fungovaní trhu s mäsom pre spotrebiteľov v Európskej únii** (SANCO/2009/B1/010). Táto správa ukázala, že celkovo viac ako polovica spotrebiteľov pri kúpe mäsa prihliada na tri kľúčové aspekty: spotrebujte do/dátum minimálnej trvanlivosti (68 %), cenu za kilogram (67 %) a celkovú cenu (67 %). Pri kúpe mäsa sa 48 % a 44 % spotrebiteľov dbá na krajinu pôvodu a na výrobcu, čo sú prvky uvádzané v rámci povinného označovania. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/meat-market-study-final-report_en_0.pdf.

Dva členské štáty (PT a SI) si po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 zachovali svoj vnútroštátny systém schvaľovania príslušným orgánom a kontroly dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa tretími stranami.

Jeden členský štát (IT) systém zjednodušil: informácie, ktoré prevádzkovatelia môžu získať prostredníctvom úradného registra a dokumentov, môžu umiestniť priamo na štítok, zatiaľ čo poskytnutie doplňujúcich informácií musia oznámiť príslušnému orgánu, no bez potreby formálneho schválenia.

Jeden členský štát (FR) uviedol, že napriek zjednodušeniu mnohí prevádzkovatelia naďalej používajú špecifikácie schválené pred rokom 2014, ako aj kontroly nezávislým orgánom. Ostatní prevádzkovatelia prešli na iné vnútroštátne alebo európske systémy označovania a kvality alebo zaviedli súkromné systémy certifikácie na označovanie svojich výrobkov. Nové špecifikácie sa už nekontrolujú a neschvaľujú a priori.

Vo všetkých ostatných členských štátoch, ktoré vyplnili dotazník, sa systém oznamovania úplne zrušil, ako sa stanovuje v nových ustanoveniach o dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa.

Len veľmi málo členských štátov[9] bolo schopných poskytnúť informácie o podiele hovädzieho mäsa s dobrovoľným označením na trhu pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom.

Podľa hodnotiacej štúdie vážený priemer hovädzieho mäsa predávaného podľa systému dobrovoľného označovania v šiestich skúmaných členských štátoch (DE, FR, IT, ES, UK, IE) od roku 2014 predstavoval 23 % celkového množstva hovädzieho mäsa, ktoré bolo uvedené na trh.

Zaujímavosťou je, že členské štáty s vysokým podielom mäsa uvádzaného na trh podľa systému dobrovoľného označovania v dotazníku neuviedli významné zmeny. Rakúsko odhaduje 5 % pokles pri poskytovaní dobrovoľných informácií (z 80 – 90 % na 75 – 85 % mäsa uvedeného na trh pred rokom 2014 resp. po ňom). Vo Švédsku sa tento podiel zvýšil z 90 na 95 %, zatiaľ čo v Dánsku nedošlo k žiadnej významnej zmene.

Hlavné informácie poskytované v rámci systému dobrovoľného označovania zahŕňali informácie o plemene a kategórii zvierat, ako aj o oblasti výroby a systémoch kŕmenia a výroby.

Žiadny štát nenahlásil ťažkosti s prechodom z predchádzajúcich pravidiel dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa na nové zjednodušené pravidlá.

[9] DK, ES, AT, SE.

Členské štáty, ktoré vyplnili dotazník, označili zjednodušenie pravidiel za hlavné pozitívum, pričom 10 členských štátov z 12 uznalo, že nový systém zefektívnil pravidlá pretože na schválenie špecifikácie už nie je potrebné vykonať všetky administratívne kroky potrebné podľa predchádzajúcich pravidiel. To spôsobilo výrazné zníženie administratívnej záťaže príslušných orgánov.

Ich zosúladenie s pravidlami týkajúcimi sa iných druhov mäsa (bravčové, hydinové, ovčie a kozie mäso) takisto malo pozitívny účinok, keďže dôvody pre zavedenie prísnejších pravidiel týkajúcich sa označovania hovädzieho mäsa (po kríze BSE) už nie sú relevantné.

Členské štáty napokon zdôraznili, že zjednodušené pravidlá umožňujú prevádzkovateľom rýchlo reagovať na požiadavky trhu, najmä ak bude potrebné uvádzať na štítky nové informácie.

Za možný negatívny dôsledok nového systému tri členské štáty (ES, AT, UK) označili zvýšené riziko nesúladu v dôsledku zrušenia kontrol nezávislým orgánom.

Túto skutočnosť však nepotvrdzujú ani údaje o kontrolách ani miera nesúladu zistená pri dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 653/2014 a po ňom. Mnohé členské štáty neboli schopné poskytnúť konkrétne údaje o kontrolách dobrovoľného označovania, pretože údaje sa zhromažďovali v súhrnnej podobe spolu s údajmi o kontrolách povinného označovania. Štyri členské štáty (FR-IT-AT-PL) uviedli podrobne rozčlenené údaje.

Počas prvých troch rokov uplatňovania nových pravidiel (2015 – 2017) z priemerného percentuálneho podielu prípadov nedodržania predpisov, ktorý uviedli tieto štyri členské štáty, vyplýva, že miera nesúladu sa významne nemenila a že nový zjednodušený systém nie je rizikovejší než ten predchádzajúci.

Analýza hodnotenia, ktorú predložili členské štáty, týkajúca sa predchádzajúcich a nových pravidiel dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa – pomocou bodového systému od 1 (najnižšia hodnota) do 5 (najvyššia hodnota) – ukázala, že členské štáty vo všeobecnosti vnímali zjednodušenie zavedené v roku 2014 ako pozitívum.

Členské štáty mali zhodnotiť predovšetkým tieto aspekty:

- účinnosť systému – priemerný počet bodov: 3,7 pred rokom 2014 a 3,5 po roku 2014. Členské štáty nezaznamenali v súvislosti s účinnosťou systému žiadne podstatné rozdiely. Nové pravidlá sú pri zabezpečovaní zrozumiteľných informácií o označovaní pre spotrebiteľov aj naďalej účinné,

- spoľahlivosť systému – priemerný počet bodov: 4,0 pred rokom 2014 a 3,5 po roku 2014. Napriek miernemu poklesu priemerných bodov z výsledkov členských štátov vyplýva, že nový systém je takmer rovnako spoľahlivý ako predchádzajúci. Kontroly, ktoré vykonávajú príslušné orgány, zabezpečujú a zaručujú dobrú úroveň dôveryhodnosti systému,

- zložitosť pre príslušné orgány – priemerný počet bodov: 4,2 pred rokom 2014 (zložitý a zaťažujúci) a 2,3 po roku 2014. V tomto prípade bol dôležitý rozdiel v hodnotení pred zavedením a po zavedení nových pravidiel. Členské štáty sa domnievali, že predchádzajúci systém bol z administratívneho hľadiska pomerne zložitý, zatiaľ čo nové pravidlá zložitosť tohto systému zmiernili,

- zložitosť pre výrobcov – priemerný počet bodov: 4,3 pred rokom 2014 (časovo náročný a zaťažujúci) a 2,1 po roku 2014 (menej zložitý a zaťažujúci). Aj v tomto prípade došlo k značnému zníženiu bodov. Nový systém je vnímaný ako oveľa jednoduchší. Proces schvaľovania špecifikácií a riadenia celého systému bol pre prevádzkovateľov časovo náročný a zaťažujúci,

- administratívne zaťaženie pre príslušné orgány – priemerný počet bodov: 4,1 pred rokom 2014 a 2,2 po roku 2014. Predchádzajúci systém bol považovaný za zaťažujúci. Nový systém umožnil príslušným orgánom primerané zníženie zaťaženia,

- administratívne náklady pre výrobcov: – priemerný počet bodov: 4,0 pred rokom 2014 a 1,9 po roku 2014. Zníženie nákladov pre výrobcov po zjednodušení sa považovalo za veľmi významné. Súviselo to so zrušením kontrol,

- schopnosť správne informovať spotrebiteľov – priemerný počet bodov: 4,4 pred rokom 2014 a 3,7 po roku 2014. Zatiaľ čo predchádzajúci aj nový systém dosiahli v tomto ohľade vysoké bodové hodnotenie, predchádzajúci systém sa považoval za mierne informatívnejší pre spotrebiteľov. Keďže sa prevádzkovatelia vyhnú zložitým postupom o povolení, môžu poskytovať informácie dôležité pre spotrebiteľov efektívnejším spôsobom.

Na základe konzultácií s členskými štátmi možno dospieť k záveru, že zavedenie nového systému na administratívnej úrovni považovali za uspokojivé.

4.3. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Z hodnotenia[7] pravidiel označovania hovädzieho mäsa v EÚ vykonaného v roku 2014 vyplynulo, že ani povinné, ani dobrovoľné označovanie hovädzieho mäsa nehralo rozhodujúcu úlohu pri oživovaní trhu s hovädzím mäsom po kríze BSE, hoci oba prispeli k posilneniu dôvery spotrebiteľov v kvalitu hovädzieho mäsa.

Pokiaľ ide o užitočnosť predchádzajúceho systému dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa pri udržiavaní trhu po kríze BSE, názory zainteresovaných strán sa líšili.

Kým odvetvie očakávalo, že tento systém bude zohrávať úlohu pri riešení straty dôvery spotrebiteľov v dôsledku krízy BSE, maloobchodníci na to mali opačný názor.

Zainteresované strany sa však zhodli v jednom bode: už neexistujú žiadne dôvody pre odlišovanie hovädzieho mäsa od iných druhov mäsa a potravín, pokiaľ ide o poskytovanie dobrovoľných informácií spotrebiteľom.

Zainteresované strany označili predchádzajúce pravidlá dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa za zaťažujúce, nákladné a neprimerané, najmä z dôvodu zdĺhavého a zložitého procesu prípravy, schvaľovania a kontroly príslušnej špecifikácie.

Podľa názoru zainteresovaných strán si spotrebitelia neuvedomovali, že v súvislosti s dobrovoľným označovaním sa na hovädzie mäso vzťahovali iné pravidlá než na ostatné potraviny, a preto dobrovoľné označovanie nebolo rozhodujúcim faktorom v nákupnom správaní spotrebiteľov.

Pokiaľ ide o možné ťažkosti, s ktorými sa stretávali prevádzkovatelia pri prispôsobovaní sa pravidlám z roku 2014, zainteresované strany neuviedli žiadne problémy. Práve naopak: štyri zainteresované strany uviedli, že nemuseli prispôsobovať svoje marketingové stratégie a tri odpovedali, že zaznamenali pozitívny vplyv na svoje obchodné stratégie.

Predovšetkým zainteresované strany, ktoré zaznamenali pozitívny vplyv, sa domnievali, že nové pravidlá priniesli väčšiu flexibilitu vo výrobnom reťazci a umožnili tak rýchlejšie reagovať na trhové príležitosti a požiadavky.

Z analýzy hodnotenia, ktorú predložili zainteresované strany, jasne vyplýva, že nový systém je rovnako spoľahlivý ako predchádzajúci (priemerný počet bodov získaný z tohto hľadiska: 4,1 pred rokom 2014 a 4,0 po roku 2014), čo umožnilo dosiahnuť významné výsledky, pokiaľ ide o:

- účinnosť systému – priemerný počet bodov: 2,8 pred rokom 2014 a 4,5 po roku 2014. Systém sa v súčasnosti považuje za účinnejší,

- zložitosť a administratívne zaťaženie pre príslušné orgány a výrobcov – priemerný počet bodov: 4,4 pred rokom 2014 a 2,4 po roku 2014, pokiaľ ide o zložitosť systému pre príslušné orgány, a 4,3 pred rokom 2014 a 2,3 po roku 2014, pokiaľ ide o zložitosť pre výrobcov. Podľa názoru zainteresovaných strán sa zložitosť systému pre príslušné orgány a výrobcov citeľne zmiernila,

- administratívne zaťaženie pre príslušné orgány – priemerný počet bodov: 4,4 pred rokom 2014 a 2,4 po roku 2014. Zainteresované strany označili úroveň administratívneho zaťaženia pre príslušné orgány pri predchádzajúcich pravidlách za vysokú, naproti tomu pri novom systéme uviedli strednú úroveň, najmä pokiaľ ide o vykonávanie kontrol,

- administratívne náklady pre výrobcov – priemerný počet bodov: 4,1 pred rokom 2014 a 2,5 po roku 2014. Nový systém umožnil výrobcom znížiť náklady. Treba však poznamenať, že príslušné orgány považovali rozsah tohto zníženia za výraznejší než zainteresované strany,

- schopnosť správne informovať spotrebiteľov – priemerný počet bodov: 3,1 pred rokom 2014 a 4,1 po roku 2014. Podľa názoru zainteresovaných strán je nový systém vhodnejší na poskytovanie správnych informácií spotrebiteľom.

Analýza odpovedí, ktoré zainteresované strany poskytli prostredníctvom dotazníka, jasne ukázala, že zjednodušenie zavedené v roku 2014 malo na toto odvetvie pozitívny vplyv.

5. ZÁVERY

Zjednodušenie zavedené nariadením (EÚ) č. 653/2014 zabezpečuje zosúladenie s horizontálnymi pravidlami stanovenými v nariadení (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

Okrem systému dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa, ktoré sa teraz riadi horizontálnymi pravidlami vo všetkých členských štátoch, sa v štyroch členských štátoch zachovali niektoré vnútroštátne špecifikácie. Portugalsko a Slovinsko si zachovali úplný vnútroštátny systém oznamovania a kontroly, Taliansko zjednodušilo vnútroštátny systém a vo Francúzsku viacero prevádzkovateľov pokračovalo v používaní špecifikácií schválených pred rokom 2014 vrátane kontrol nezávislým orgánom.

Členské štáty a zainteresované strany hodnotili vplyv zjednodušenia pozitívne. Príslušné orgány a prevádzkovatelia sa pri zavádzaní nových pravidiel na administratívnej a prevádzkovej úrovni nestretli so žiadnymi ťažkosťami.

Väčšina respondentov hodnotila nové pravidlá pozitívne, pretože umožnili zjednodušenie, zosúladenie s ostatnými odvetviami, zníženie administratívnej záťaže a zvýšenie schopnosti prevádzkovateľov reagovať na želania spotrebiteľov bez toho, aby došlo k problémom na úrovni obchodu v rámci EÚ alebo k oslabeniu účinnosti a spoľahlivosti systému.

Niektorí respondenti uviedli možnosť rizika vzniku častejšieho nesúladu, no neposkytli dôkazy, ktoré by túto skutočnosť potvrdili. Analýza dostupných údajov o miere nesúladu pred zavedením nových pravidiel a po ňom preukázala jej porovnateľnú úroveň.

Na základe analýzy vykonanej v rámci predchádzajúcich hodnotení a odpovedí na dotazníky, ktoré poskytli členské štáty a zainteresované strany, sa Komisia domnieva, že zjednodušenie systému dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa podľa nariadenia (EÚ) č. 653/2014 funguje uspokojivo a preskúmanie súčasných ustanovení o dobrovoľnom označovaní hovädzieho mäsa nie je potrebné.